

Langó Péter

Magyarok a Bizánci Birodalom szomszédságában

A 9. századtól a magyarok egyik legmeghatározóbb szomszédja (hol szövetségese, hol ellensége) Bizánc volt. Bölcs Leó, majd fia, Bíborbanszületett Konstantin birodalma mint kellemetlen – de adott esetben jól kihasználható – szomszédként tekintett az Álmos és utódai által vezetett Magyar Fejedelemségre. A kapcsolataik is ezek szerint alakultak. A magyarok oldaláról mindenkor cél a remélt zsákmány vagy a kiharcolható gazdasági előnyszerzés volt. A katonai és politikatörténeti eseményeken túl a régészeti emléktárhelyek is őrzik a két állam sokrétű összefonódását.

A bizánci leletanyag jelenléte a 10. századi Kárpát-medence anyagi kultúrájában nem magyarázható egyszerűen csak a magyarok Bizánc irányában folytatott katonai hadjárataival, nem értékelhetők csak a szövetségkötések, diplomáciai kapcsolatok emlékeiként. A tárgyak „mozgása” kapcsán más magyarázatok is lehetségesek; így a kereskedelmi kapcsolatok, a térítések hatása vagy a kézműves mesterek vándorlása is elképzelhető, ugyanúgy, mint a tárgyak készítéséhez kapcsolódó szakmai ismeretek terjedésének a lehetősége is felvethető. A közvetlen kapcsolatokon túl számolni kell áttételes, másodlagos hatásokkal, amikor bizáncias jellegű tárgyak nem feltétlenül bizánci kapcsolatok, hanem esetleg morva vagy frank hatások emlékeiként értékelhetők.

Az előadás konkrét leletegyüttesek elemzése segítségével kívánja bemutatni, hogy az egyes tárgyi emlékek hatására miként változtak a korai magyarság és Bizánc kapcsolatait illető történeti elképzelések. Az újabb kutatási módszerek és irányvonalak, valamint az a megélnéköző nemzetközi érdeklődés, amely a Bizánci Birodalom anyagi kultúráját érinti, a hozzá kapcsolódó kutatásokkal együtt egyaránt arra mutatnak, hogy a régebben feltárt és közreadott emlékek újraértékelésekor újabb eredményekkel egészíthetjük ki eddigi ismereteinket.